פטור אדתני היה מגרר ויוצא פטור נפלוג וניתני בדידה במה דברי' אמורים בעומד לפוש אבל לכתף פטור אלא הא מני [א]בן עזאי היא דאמר מהלך כעומד דמי אבל זורק מאי פטור ניפלוג [וניתני] בדידה במה דברים אמורים במהלך אבל זורק פטור מגרר ויוצא איצטריכא ליה ס"ד אמינא אין דרך הוצאה בכך קמ"ל ובמאי אי ברברבי אורחיה הוא אי בזוטרי לאו אורחיה הוא אלא במיצעי ודאפקיה להיכא אי דאפקיה לרה"ר איסור שבת איכא איסור גניבה ליכא אי דאפקיה לרשות היחיד איסור גניבה איכא איסור שבת ליכא לא צריכא דאפקיה לצידי רשות הרבים וכמאן אי כר' אליעזר דאמר [ב]צידי רה"ר כרה"ר דמו איסור שבת איכא איסור גניבה ליכא אי כרבנן דאמרי צידי רה"ר לאו כרה"ר דמו איסור גניבה איכא איסור שבת ליכא לעולם כר' אליעזר וכי אמר ר"א צידי רה"ר כרה"ר דמו הני מילי לענין חיובא דשבת דזימנין דדחקי רבים ועיילי להתם [א]אבל לענין מיקנא קני מ"ט דהא לא שכיחי רבים רב אשי אמר כגון שצירף ידו למטה משלשה וקיבלו כדרבא דאמר רבא [ג][ב]ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה רב אחא מתני הכי רבינא מתני לעולם דאפקיה לרה"ר [ג]וברה"ר נמי קנה ותרוייהו בדיוקא דהא מתני' קמיפלגי דתנן [ד][ד]היה מושכו ויוצא ומת ברשות בעלים פטור הגביהו או שהוציאו מרשות בעלים ומת חייב רבינא דייק מרישא רב אחא דייק מסיפא רבינא דייק מרישא היה מושכו ויוצא ומת ברשות בעלים פטור טעמא דמת ברשות בעלים [ה]הא הוציאו מרשות בעלים ומת חייב רב אחא דייק מסיפא הגביהו או שהוציאו הוצאה דומיא דהגבהה מה הגבהה דאתי לרשותיה אף הוצאה נמי דאתי לרשותיה לרב אחא קשיא רישא לרבינא קשיא סיפא רישא לרב אחא לא קשיא כמה דלא אתי לרשותיה רשות בעלים קרינא ביה סיפא לרבינא לא קשיא הוצאה דומיא דהגבהה לא אמרינן: הבא על אחותו ועל אחות אביו כו': ורמינהו [ה][ו]אלו הן הלוקין הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו ועל הנדה

וקיימא

פטור. מתשלומין דלאתי עליה חיוב שבת מחמת הגבהה ראשונה שבה נקנה לו הכיס ומיתה ותשלומין באין כאחד: **ניפלוג בדידה.** במגביה עלמו יכול לשנות בו חיוב ופטור: **אלא.** לא תוקמה כשעמד ואפ"ה חיוב שבת דעקירה לאו מחמת עקירה ראשונה דהגבהה אתיא ליה אלא בעקירת גופו של פסיעה אחרונה כשיולא מן הבית ובן עזאי היא: **דאמר.** בפ"ק דשבת: **מהלך כעומד דמי.** ועקירת כל פסיעה הויא עקירה והנחת הרגל היא הנחה הלכך קניה משעת הגבהה וחיוב מיתה בפסיעה בתרייתא קא אתיא ליה: **אבל זורק מאי.** הגביהו וזרקו: **פטור.** מתשלומין דאתיא ליה חיוב שבת ע"י חיוב הגבהה דמו ליתא עקירה אחריתי: **אין דרך הולאה בכך.** ואין כאן חיוב שבת: **וכמאי.** אילטריך לאשמועינן דדרך הולאה בכך: **אי ברברבי.** כיס גדול שיש בו משוי להגביהו: **אורחיה הוא.** לגררו ופשיטא דהולאה היא: **לאו אורחיה הוא.** ואמאי חייב משום שבת: **איסור גניבה ליכא.** דמשיכה בלא הגבהה קס"ד דלא קניא ברה"ר: **לרשות היחיד.** לרשותו שהיתה אלילו סמוכה לחלר הבעלים: **לידי רה"ר.** סמוך לבתים שנותנין להלן מן הבתים אבנים ומכשולין להרחיק מיכון העגלות ומאותן איפופי ולפנים קרי לידי רה"ר: פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן בעירובין בפרק כל גגות: **דהא לא שכיחי רבים.** והוי ליה כסימטא דתיקון בה משיכה: **רב אשי אמר.** מגרר ויולא דקאמר פטור לעולם ברשות הרבים. ודקשיא לך איסור גניבה ליכא: **כגון שלירף ידו.** השניה לפחות משלשה סמוך לקרקע וכידו אחת גיררה ונפלה לתוך חברתה וידו קניא ליה: **כדרבא דאמר רבא ידו של אדם חשובה.** לענין הנחת שבת כמקום ארבעה על ארבעה וכי היכי דלענין שבת חשוב מקום לענין מיקנא נמי חשוב מקום למיקני כאילו הגביהה למעלה משלשה ומיהו ברשות היחיד לא אגבהה דתיקני ליה מקמי דליתי חיוב שבת עליה וביאתה לרה"ל וקנייתה באין כאחד ולהכי משני כשלירף דלא תיהוי הגבהה ברשות היחיד כדקתני מגרר ויולא: **רב אחא מתני הכי.** כדאמרן דמשיכה ברשות הרבים לא קני ומוקים לה כשלירף ידו וקיבלה לתוכה: **היה מושכו.** בגונב בהמה ברשות בעלים קאי בפרק מרובה: **ומת.** השור: **ברשות הבעלים פטור.** הגנב מלשלם כלום דלא קני להתחייב באונסין: **הגביהו.** אפי' ברשות הבעלים: **הא הוליאו.** כל היכא דאפקיה ואפי' לרה"ר: **אלו הן הלוקין.** אם התרו בהן: [ו]**וקיימא לן דאין לוקה ומשלם.** דנפקא לן לקמן (לג:) מכדי רשעתו[ו] משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות:

מתני'

מהלך בעומד דמי. ומעביר ארבע אמות דמייב ברה"ר הלכתא גמירי לה כדאמרינן בזורק (שבת דף לו:) ולא ילפינן מינה דהתם מקום חיובא הוא אבל בן עזאי מיירי במהלך מחנות לפלטיא דרך סטיו שהוא מקום פטור ובירושלמי פריך לבן עזאי היכי משכחת מעביר ד"א ברה"ר דמיחייב ומשני בקופץ[א]: **אבל** זורק מאי פטור ליפלוג וליתני בדידה. משום הכי חשיב זורק בדידה טפי ממגרר משום דבמוליא ובזורק בשניהם לא נהגבהה הקנין קודם שיבא חיוב הולאה אבל במגרר ההולאה והקנין באין כאחד: **מגרר ויוצא איצטריך ליה.** לעיל דפריך דליפלוג בין לפוש ובין לכתף לא בעי לשנויי הכי משום דלכתף פטור נראה לו חידוש טפי מחידוש דמגרר [ט][ועוד דהכא לא הוי לגמרי בדידה אבל לעיל דהוי ממש בדידה לא שייך לשנויי הכי]: **אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה ליכא.** אף על גב דאיכא למ"ד בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דד' אמות קונות לו לאדם אפילו ברה"ר ה"מ גבי מליאה דלא ליתו לאינצויי ובגנב משום עיגונא אבל לגנב לא תקינו שיקנו לו ד' אמות: **אלא** במיצעי. תימה לר"י דבפרק הספינה (ב"ב דף פו. ושם) גבי דברים שדרכן להגביהן אין נקנין במשיכה אלא בהגבהה ופריך מהגונב כיס דבר הגבהה הוא ומשני במידי דבעי מיתנא משמע דאי הוה אמר דבר הגבהה נמי נקנה במשיכה הוה אתי ליה שפיר אפילו בזוטרי ואמאי הא על כרחך לא מצי איירי בזוטרי דא"כ היכי מיחייב לענין שבת בגרירה דאין דרך הולאה בכך וי"ל דאפשר שיהא דרך הולאה בכך אפילו בזוטרי כגון שמוליאו דרך מחתרת דדרכו בגרירה ואינו נקנה אלא בהגבהה אי נמי הוה מצי למימר ולטעמיך ולא פריך וכן דרך הש"ס בכמה מקומות: **רב אשי אמר** כגון שצירף ידו למטה מג' וקיבלה וכדרבא. פירש בקונטרס דקאי אמאי דפריך לעיל איסור גניבה ליכא והשתא משני דאיכא נמי איסור גניבה כדרבא וקשה לר"י חדא דמה ענין חשיבות מקום ד' דלענין שבת לקנין ועוד דאין לריך שום ראיה להביא [ס]דקניא ליה ידו דפשיטא דונתן בידה אמר רחמנא כדפרישית לעיל ועוד [י]דאמאי לא מוקי אפילו כשלירף ידו למעלה מג' כגון שהאסקופה גבוהה ג' דליכא הגבהה ברה"י והוה מייתי מדרבא אקנין ואשבת ונראה כגירסת הספר שמלא ר"י בן רבינו מאיר בספרי אשכנז דגרס אי נמי כדרבא וכולה מילתא אשבת קאי כשלירף ידו למטה מג' דאע"ג דלא חשיבא לענין שבת הנחה אלא על גבי מקום ד' איכא הכא חיוב שבת כשלירף ידו למטה מג' דלמטה מג' לא בעינן מקום ד' דכלבוד דמי [י]וכמונחת אארעא דמיא אי נמי אפי' לירף ידו למעלה מג' וכדרבא דידו חשובה כד' על ד' ור"ת ל"ג דאמר רבא ידו של אדם אלא וכדרבא ותו לא ואתא לשנויי דמגרר ויולא אילטריך ליה לאשמועינן דאגד יד לא שמיה אגד ובהא מייתי כדרבא דאמר בהמלניע (שבת דף לב.) דאגד יד לא שמיה אגד ומיירי כשהוא נשאר בפנים והוליא ידו אחת ובאחרת מגרר לתוכה ודוקא לירף למטה מג' דלמעלה משלשה שמיה אגד דבתר גופו גרירא [ולפי' קמא קשה דלשנויא קמא לית ליה דרבא וכולהו מתנייתא דשבת וכן ר' יוחנן (שבת ה.) אתו כרבא]: **וברשות** הרבים נמי קנה. והא דאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב פד:) דאביי ורבא דאמרי תרוייהו דמשיכה לא קניא ברה"ר אומר ר"י דלא פליגי אדרבינא דהכא דהא דקאמר דקני היינו לענין להתחייב באונסין אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי וריצב"א נראה לו דפליג דהא במרובה (ב"ק דף עט. ושם) גבי נתנה לבכורות בנו דקתני סיפא איכא נמי למידק כמו שמדקדק כאן והתם לענין משיכה דקנין איירי ללשון ראשון שפי' שם בקונט' ואפילו ללשון שני הא מוכח התם בגמ' (דף סה.) שאין גנב להתחייב אלא במשיכה הראויה לקנין: **ורמינהי אלו** הן הלוקין **הבא על אחותו.** אגישא דמתניתין הוה מצי למיפרך דקתני הבא על הממזרת יש לה קנס והתם קתני דלוקי עלה אלא נטר הכא עד הבא על אחותו למיפרך מרישא דמתניתין דהתם דמייבי לאוין שעיין שם בתר חייבי כריתות והיה צריך להביא כל המשנה עד הבא על הממזרת:

וקיימא

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ב מהל' מכירה הלכה ד טוש"ע ח"מ סימן קנח סעיף יד:

יד ב מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה טו:

טו ג מיי' פ"ג מהל' גניבה הלכה ב טור ש"ע ח"מ סימן שנא:

טז ד ה מיי' פ"ב מהל' גניבה הל' טו סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סי' שמח סעיף ד:

יז ו מיי' פי"ט מהל' סנהדרין הלכה א:

◆

תוספות רי"ד

ע"ש בפסקי: ובמאי. פי' ובמאי איצטריך לאשמועינן דדרך הוצאה בכך אי בגדול שיש בו משוי להגביה אורחיה הוא לגררו ופשיטא דהוצאה היא ואי בזוטרא לאו אורחי' הוא ואמאי חייב משום שבת (איסור [א] גניבה ליכא דמשיכה בלא הגבהה לא קניא ברה"ר) אלא במיצעי. פי' אם היה הכיס קטן שדרכו להוציאו בהגבהה והוציאו בגרירה פטור לענין שבת דהוצאה כלאחר יד הוא. וגם לענין קני' נמי אמרינן בפ' המוכר את הספינה דדברים שדרכן להגביהן אינן נקנים אלא בהגבהה לא במשיכה ומוקמי להא דתני היה מגרר ויוצא במידי דצריך מיתנא. ודאפקוה היכא אי דאפקי' לרה"ר איסור שבת איכא איסור גניבה ליכא פי' (אין) דמשיכה [אינה] קונה ברה"ר ואי דאפקה לרה"י איסור גניבה איכא איסור שבת ליכא ר"א אמר כגון שצירף ידו למטה מג' וקבלה. פי' מכי נפלה לתוך ידו איכא איסור גניבה שידו קונה לו ואיכא איסור שבת שכל פחות מג' כלבוד דמי וכאילו נחה ברשות הרבים דמי פי' המורה: לעולם הא דקתני מגרר ויוצא פטור לעולם דאפקה לרה"ר ודק' לך איסור גניבה ליכא איכא ודאי כגון שצירף ידו השנית לפחות מג' סמוך לקרקע ובידו הא' גררה והפילה לתוך יד חברתה וידו של אדם קני' ליה כדרבא דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על ד'. פי' לענין הנחת שבת וכי היכי דלענין שבת חשיבא מקום לענין מיקנא נמי חשיב מקום למיקני' כאילו הגביה למעלה מג' מיהו ברה"י לא אגביה דתיקני לי' מקמי דליתי חיוב שבת עלי' ויציאתה וביאתה לרה"ר וקנייתה באין כא' ולהכי משני כשצירף דלא תהוי הגבהה ברשות היחיד כדקתני היה (מכניס) [מגרר] ויוצא. אי"נ כדרבא [ב] דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על ד'. פי' ואע"פ שהיתה למעלה מג' יש בה איסור שבת דידו של אדם פי' לענין שבת בעינן שיעשה הנחה ע"ג מקום חשוב שיש בו

א) מסיכת איסור גניבה ליכא עד ברה"ר שייך לכאן. ב) גירסת רבינו אי"נ כדרבא וכ"ה בתוס' בד"ה רב אשי בשם הר"י.

מסורת הש"ס

א) [שבת ה: עירובין צח.], ב) שבת ו. עירובין לג., ג) שבת ה., ד) ב"ק עט., ה) מכות יג., ו) [שייך לעמ' הבא], ז) [דברים כה], ח) [כיתר ניאור כתוב תוס' שבת ה: ד"ה כשלמא], ט) ת"י כ"י, י) [ור' אליהו פי' כגון שהאסקופה כרמלית ולהכי לריך כשלירף ידו למטה מג' מגג האסקופה דאי בתוך ג' לראשה הוי כרמלית כמו אסקופה עלמה ולא מחייב ת"י], כ) [ורש"י דפי' דלריך הגבהה הא דאמרי בהמנית (דף כט:) כשהספה בפחות מג' וקאמר דקני הא פי' התם בקונט' משום דהוי הפקר ואינה מ"ד דאפי' הבנים נכפקר קני ושיתופי מבואות דאמר שלריך שיגביה טפח התם נמי בעירובי תקילו. ת"י].

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רב אשי וכו' דקניא ליה ידו. עי' בב"ק כט ע"ב תד"ה אלא אמר רב אשי:

◆

מוסף רש"י

הגביהו. אפילו ברשות בעלים, שהרי הגבהה קונה בכל מקום (ב"ק עט.). אלו הן הלוקין. אלו לאו דוקא דתנא ושייר ליקון טובא, אלא תנא חייבי כריתות לאשמועינן דיש מלקות בחייבי כריתות (מכות יג.).

◆

תוספות רי"ד (המשך)

ד' על ד' והדיד היא חשובה כד' על ד': רב אחא מתני הכי פי' דבאמרי' משכיר: ברה"ר לא קניא ומוקי לה שצירף ידו וקבלה לתוכה. רבינא מתני לעולם דאפקיה לרה"ר וברה"ר נמי קני. פי' דמשיכה ברה"ר קונה. ואע"ג דקיי"ל דכל היכא דפליגי רב אחא ורבינא הלכתא כרבינא. הכא הלכתא כר"א משום דקימ"ל כוותיה אביי ורבא בפרק המוכר את הספינה ואמרי שאין משיכה קונה ברה"ר. ותלמודא נמי מקשה ממילתיה וקי"ל שאין התלמוד מקשה אלא מהלכה פסוקה: הבא על אחותו וכו'. ורמינהו אלו הן הלוקין הבא על אחותו וכו' וקי"ל דאין לוקה ומשלם. פי' דנפקא לן מכדי רשעתו משום רשעה א' אתה מחייבו ולא משום ב' רשעיות. פי' המורה והא דאוקי מתני' דמכות בבוגרת ולא אוקי מתני' דהכא בשלא התרו בו ש"מ אפילו אתרו ביה נמי ממונא משלם וכו':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com